

DEO OPT. MAX. VNI ET TRINO, VIRGINI DEIPARÆ, ET SANCTO LVCÆ, ORTHODOXORVM MEDICORVM PATRONO.

QVÆSTIO MEDICA
QVODLIBETARIIS DISPUTATIONIBVS MANE DISCVTIENDA
IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XIII. JANVARII,
M. I. RIOLANO, Moderatore, Prof. Reg. Dec. Reginæ Matris, Reg. Lud. xiii. primario Med. & postremo Doct. Medico.

1033

An Hepar sanguificationis opifex?

VT alimenti concoctio, calorem in quolibet viuente à Natura esse insitum ostendit: ita calor nasci in humidum primigenium indefensio actione, alimenti necessitatem importat: perenni quippe triplicis substantiae effluxu breui diffolleretur animal, nisi reciproco nectaris cuiusdam benefici, alimenti nimurum appulsi refarciret illa iactura. Alimentorum materia ex sola viuentium classe, quidquid de suo auro, ut vocant, potabili pollicentur fumivenduli Chymisæ de prompta, nō ante partibus alendis idonea eaudit, quam variis alterationibus subiecta & mutata in sanguinis naturam conuertatur. Hic vt est generationis nostræ principium, sic nutritionis, quæ nihil est aliud quam continuata quædam generatio, obiectum censeri debet: hinc aquæ Niliacæ ad instar per venas tanquam per riuos quosdam in viuentium corpus effundunt, partibus famelicis & exhaustis annoram & fecunditatem largitor: cuius originis inuestiganda studio si teneris, cum his temporibus non minus incerta eius quam Nili scaturigo quibusdam videatur, venas furas sequere? haec ad fum fontem ac proinde sanguinis officinam te deducunt.

VNIS rei vnica est & simplex forma, ut vnica perfectio summa, Monstrum & tergeminum Geryona cum Poëtis fingeret, qui hominem ex tripli substantia coalescere fabulare: animæ formarum primaria figurarum perfectionem exemplantur, quarum alia sine sui compositione, alias *sordidae* includunt. Rationalis in homine tota in toto, & in singulis partibus induita existens, absque vegetantis auxilio, & sensu longe nobilior, vtriusque functiones se sola mirabiliter exercet: cur ita facultates nimurum ex suo finis primit, quarum opera & ministerio ingens illa rotu Microcosmi Regina, stabili suo in folio manens, imperij sibi à Natura concessi necessitatibus indumenter consulit: vnde cum tam late patens dominium ad totius salutem & conseruationem in tres principias prouincias partiri necessarium videtur: Tres sibi veluti collegas ad imperij societatem adsciri, triplice huic prouincie præfecit, tres videlicet facultates, naturalem, vitalem & animalem, se quidem ignobiliores, ex accidentium nempe genere, sedulas tamen & in munis quaque exercendis fidelissimas: haec facultates in tribus licet partibus, quas principatus nomine insigniunt, suam sedem collocant, vbiique tamen ferre præsentes existunt: quod nempe instrumenta & vehicula à Natura sortitæ sint, quorum beneficio in qualcumque partes deferantur.

ESTO *πανυπεργένης* Homer sit fugienda, Aristocratiæ Natura gaudet; cuius tam certe sunt leges, & definiti regularesque motus, ut nihil ex multitudine tumultuationis, ex diversitate periculi, aut infidiarum sibi metuat: Nobilis ille facultatum Triumviratus, procul à permicie ciuium alienus, sed ad torus utilitatem & conseruationem feliciter conspirans, in singulas partes sua liberalitatis & munificencie effundit argumenta. Animalis facultas in cerebro diuinissimum totius corporis membro residens, intus & extra operi addicta est, extra quidem per nervorum propagines spiritum animalem, ethereum illum & diuinum rorem inflans, partibus idoneis motum & sensum imparitur: vnde vero in tres facultates principes, imaginaticem nimurum, ratiocinaticem & recordaritem, quas omnes vtrque organicas, ita fedibus disculcas esse contendimus: diuina, melioris vita est author, principiumque existit, cuius beneficio homo *πανυπεργένης* Natura *ἀρχαία*, augustinum Dei templum & simulachrum dici metetrauit. A Corde vitalis facultas manans elemento stellarum analoga, conseruatrice viuisici spiritus qui per arterias in viuentum corpus appellit, ut, pericit, & ad opus quod ipsi est *πανυπεργένης*, similes nimurum procreationem idoneum tandem reddit: hac in ecce sita Manna quoddam *μαρτυρόν*, sanguinem distum, vniuersis partibus liberaliter suppeditat, in quo singula, licet diuersis gaudent, quod sibi familiare est & amicum, abunde reperiant: tam profusa liberalitatis dispensatrices sunt venæ quarum, *εἰσον* Hepar esse quis cum Hippocrate non confiteatur, nisi cuius oculi Peripateticorum incantamentis fascinati ad meridianum experientæ lumen cœciant.

CONTEMPLARE mirabilem per viuentum corporis ambitum venarum distributionem & scrutare penitiora Iechoris & animaduerte quomodo venæ Cauæ radices innumeris furculis per totum illius parenchyma dispersæ, in unum demum coalescunt trunco, qui statim ut ab Hepate emerit, bipartito finditur, quasi in duos prægrandes ramos direptum, infinitus rufus propaginibus fruticans, in singulas tandem partes se exonerat. Patebit profecto tum huiusmodi trunco altioribus in Hepate radibus esse inifixum, tum hanc partem principium huius *εἰσόν* cum Hippocrate esse existimandum: quo queremus enim arbor implantationem, nisi vbi radices illius labyrinthios cœci plexus altius penetraverit, benignioris chyli per ministras eius, venas dicto merafariae atrahit elaborationem, perfectamque in sanguineum humorum mutationem non minori cum admiratione, quam volupte speculerabit. Hoc fine Natura que non minus in perfectione sui operis, quam in eius generatione est diligens, in rudiori adhuc fetu ex principe hoc trunco venæ quamdam ad umbilicum, quam idcirco umbilicale vocant deduxit, quæ pro varia quam habet cum vasis utri anastomosi ex materno sanguine annonam ab Hepate foetus alterandam & mitificandam, in ipius nutritionem & perfectionem deuicit.

VI VIT Hepar & viuet, caueant eius scaturigine dum suam ad illud tumulandum bilem immoderatus recoquunt, iniuria memor hoc viscus illorum furore incandesces, nimia quam in venis congeret bilis abundantia, eos præmatuerunt aut ignobile, cruenti quidem sed non funestim imperi pars, & dominus, pater patriæ semper habebit. Nobilissimum hoc vîcus regiōnē infime vînicus est princeps, & folius in ea solitè necessarius, suis sumptibus vniuersam corporis familiam alens, reliqua partes tanquam culmæ ad laborem improbus suo principi perpetuo affident, suam quilibet ipsi operam impendentes: Ventriculus præstantissimus ille coquus, cibum inexplicabili illius substantiæ qua que rudimentum quoddam sanguinis iam adeptam, ad Hepatis causa comportant. Cur enim hoc ministerium ex duobus illis thoracis nuper inueniunt repetemus, quos ut in britis animantibus & principi voracissimis, imo & in hominibus reperiiri, chylosoque interdum materiamurgere conseruent, ita ad alias vîsus quam ad chyli in sanguinem à Corde conuertendi vehiculum, à Natura comparatos esse concendumus: tenuiorem chylum hac ratione in cavis Hæcum conseruandus, perficiendus, & distribuendus transfunditur. Hinc non immerito veteres secundum hoc parenchyma terræ cuiusdam *εὐεργένιον* titulo nobilitarunt, & à diuino Sene *αιγανοῖς θεούσιοι* perhibetur.

Ergo Hepar sanguificationis opifex.

DOMINI DOCTORES DISPUTATIVI.

M. Claudius Quartier.
M. Franciscus Landrieu.
M. Antonius de Sartes.

M. Daniel Arbinet.
M. Franciscus Lopes.
M. Carolus Baralis, Med. Reg.

M. Hermanus de Launay.
M. Philippus Harduin de S. Iacques.
M. Helias Beda de Foucauld.

F.M.P.
BIBLIOTHECA

Proponebat Lutetiae NICOLAVS MORIN Bituricensis, A. R. S. H. M. DC. LV.